

Kyvadlová doprava

Z domova jsme odcházeli společně každé ráno kolem čtvrt na osm. Vlastně jsem se se svými dvěma spolubydlíci potkával jen ráno. Madždí měl praxi v advokátní kanceláři až do odpoledne a odtamtud šel rovnou do hotelu Sheraton, kde pracoval na recepci až do devíti a někdy až do deseti večer. Wasím končil ve škole poměrně brzy, vracel se domů a okolo půl páté znovu odcházel do práce, do ústavu pro duševně choré v Šuafátu, kde dělal koordinátora. Někdy jsme se stihli na pár minut vidět, když jsem se vrátil z práce, ale většinou z bytu odešel dřív, než jsem dorazil.

Ráno jsem se probouzel první já, ale z postele vstal nejdřív Wasím. Než šel na záchod, postavil vodu na kávu. Vyhrabal jsem se z peřin po něm, a teprve když byla káva hotová, Wasím šel do pokoje probudit Madždího. Byli oba stejně staří, ale zdálo se, že Wasím je ten dospělejší a zodpovědnější, něco jako starší bratr svého bratrance Madždího, kterému se na rozdíl od něho podařilo dostat se na práva.

Madždí šel do koupelny poslední a poslední se oblékl, ale nikdy se neopozdil, možná díky tomu, že Wasím byl neodbytný a vytrvalý: „No tak, už vstáváš? Stydne ti kafe,“ opakoval Madždímu každé ráno. „Nemáme čas na celou cigaretu, máme zpoždění, zapálíš si cestou na autobus, *jalla*, hoď sebou.“

S oběma jsem vycházel dobře. Na rozdíl od spolubydlíčích na kolejkách jsem se s Wasím a Madždím docela sblížil a dokonce jsem byl svým způsobem rád, že s nimi bydlím. Každé ráno jsme šplhali nahoru pěšinou vedoucí mezi paneláky až na hlavní silnici spojující Ramalláh s Jeruzalémem, abychom chytili spoj směrem na jih.

Náš byt byl na správné straně kontrolního stanoviště, na území spadajícím pod správu města Jeruzalém. Wasím a já jsme rádi jezdili hromadnými taxíky Ford Transit, které sloužily jako kyvadlová doprava a dokázaly přepravit až sedm cestujících. Byly rychlejší než autobusy. Ale pokud zastavil takový, kde bylo jen jedno

nebo dvě volná místa, počkali jsme na jiný nebo jsme nasedli na autobus. Madždí měl autobusy radši, protože „takhle krásně modré staré autobusy máme jen tady“.

Byly to vlastně červené autobusy, které vyřadila izraelská autobusová společnost Eged. Palestinci je koupili, natřeli na modro a udělali z nich hlavní dopravní prostředek ve východní části města. Byly opravdu hrozné, hlučné, pomalé, v zimě bez topení a v létě bez klimatizace. Téměř v nich nedalo najít sedadlo, které by nebylo polámané, vytržené nebo by se nekývalo. Ale Madždí je miloval. Jen co nastoupil do autobusu a zaplatil řidiči, zapálil si cigaretu. „Je to zážitek,“ říkával, „představ si, nejenže se tam smí kouřit, ale někdy si od tebe řidič ani nevezme toho půldruhého šekelu za lístek, protože si zrovna chce zapálit sám.“ Téměř všichni muži tehdy v autobuse kouřili, byl to takový obřad. Okna byla v létě i v zimě otevřená a z nich se pohupovaly ruce držící cigaretu. „Palestinci jsou národ s nejvyšším procentem kuřáků na světě,“ říkával Madždí.

Z Bejt Chaniny do centra východního Jeruzaléma to nebylo daleko, ale v ranních hodinách se tam tvořila snad nejukrutnější dopravní zácpa v celé zemi. Auta se šinula dopředu jako šneci. Pětiminutová jízda trvala během zácpy skoro půl hodiny, a to ještě když nenastaly mimořádné problémy, jako například nečekané kontroly.

Semafor, který dával zelenou arabským autům přijíždějícím od Bejt Chaniny a Šuafátu směrem na Giva Carfatit, svítil nejkratší dobu ze všech semaforů ve městě, tak to aspoň tvrdil Madždí. Na každých pět minut zelené pro auta přijíždějící od východu – z Maale Adumim, Neve Jaakov a Pisgat Zeev a ze všech těch zatracených osad – dají půl minuty zelené pro sto tisíc místních obyvatel. Madždí každé ráno sliboval, že až skončí praxi a složí advokátské zkoušky, okamžitě podá u Nejvyššího soudu stížnost proti tomu zkurvenému semaforu. „Mám zaručené vítězství, které mi přinese širokou popularitu v arabském tisku. Musím si koupit nejlepší oblek pro kamery a potom budu ve východním Jeruzalémě právník číslo jedna. Jen si vzpomeňte: Když budete chtít, nebude to jen sen.“

Madždí vystoupil z autobusu první, na zastávce Šajch Džarráh. Tam přesedl na izraelský autobus, který ho odvezl do centra města. Já jsem vystupoval minutu po něm, u obvodního soudu na Saladinově ulici, a odtud jsem šel pěšky do střediska sociální péče ve Wádí al-Džauz. Wasím dojel autobusem až na konečnou u Damašské brány a odtamtud si vzal taxík do čtvrti Džebel Mukabbir ke škole, kde vyučoval.